

642

ਪੰਜਾਬ ਸੀਰੀਜ਼

ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ

1965 ਮਾਰਚ, 31

[VOL XVIB-2)

ਪੰਜਾਬ ਮਿਊਂਸਪਲ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 24 ਦੀ ਸੂਲੀ-ਸੈਕਸ਼ਨ (2) ਵਿੱਚ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਦੀ ਸਹੁੰ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਉਪ-ਸੈਕਸ਼ਨ (1) ਦੀ ਲੋੜ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਜੋ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਦੀ ਸਹੁੰ ਇੱਕ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਲਈ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਕੋਈ ਮੈਂਬਰ ਆਪਣੀ ਚੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੀ ਡਿਊਟੀ ਪੂਰੀ ਕਰ ਸਕੇ। ਇਸ ਲਈ, ਨਿਕਾਸ ਜਾਂ ਕਥ ਲੈਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਸਵਾਲ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਮੀਟਿੰਗ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਪੇਨੂ ਇੱਕ ਮੋਇਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਛੱਡ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਹ ਬਿਮਾਰੀ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਕਾਰਨ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਰੀਫਿਸ਼ੀਅਲ ਵਾਂਗ ਇੱਕ ਓਮਸਾਨ ਨੂੰ ਅਵੈਧ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਚੋਣ ਦਾ ਜ਼ੁਰਮਾਨਾ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੀਟਿੰਗ ਨੂੰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਜੀਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਦੀ ਕੈਥ ਲੈਣ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਉਸਦੀ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਅਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ

1965 ਮਾਰਚ, 31

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (2) ਵਿੱਚ "ਛੱਡਣ" ਅਤੇ "ਇਨਕਾਰ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਜੋੜ, ਇੱਛਾ ਦੇ ਬਾਹਰੀ ਤੱਤ ਨੂੰ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਭੁੱਲ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਕਾਰਜ ਜਾਂ ਅਸਫਲਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ

ਭਈਆ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 126 ਅਤੇ 277 ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ, ਬੇਨਤੀ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮਿਊਂਸਪਲ ਕਮੇਟੀ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰ: 1 ਤੋਂ 3 ਟੇਨਲਰ ਤਾਜ਼ਾ ਫੈਸਲਾ ਦੇਣ ਲਈ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ, ਹੁਕਮ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਚਿਤ ਯੂਰੀਟ, ਐਂਡਰ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਡੀਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੁਆਰਾ

ਰੇਨਟਰ ਸੱਚਰ, ਅਟਾਰਨੀ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਲਈ

ਏ.ਸੀ. ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰੀ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ ਲਈ ਅਤੇ ਐਸ.ਏ. ਚੰਦ ਗੋਇਲ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ

ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਬਹਾਦਰ, ਜੇ.-ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਹੈ ਜੋ ਲੁਧਿਆਣਾ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾ ਦੇ ਵੋਟਰ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਮਿਊਂਸਪਲ ਕਮੇਟੀ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ 4 ਤੋਂ 48 ਤੱਕ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕੇ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਹਿਲੀ ਜੁਲਾਈ, 1964

ਹਾਲਾਂਕਿ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇ ਹੋਰ ਕਾਰਨ ਵੀ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਸੱਚਰ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਆਧਾਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਚਾਲੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਜੋ ਮਿਉਂਸਪਲ ਕਮੇਟੀ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਲਈ ਚੁਣੇ ਗਏ ਸਨ, ਨਹੀਂ। ਦੇ ਧਾਰਾ 24 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਵਿਧਾਨਿਕ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕਣਾ; ਪੰਜਾਬ ਮਿਉਂਸਪਲ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਨੂੰ ਅਵੈਧ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ: -

"24(1) ਕਿਸੇ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਜਾਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੀ ਹਰ ਚੋਣ ਜਾਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ.. ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਮੈਂਬਰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਆਪਣੇ ਫਰਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਆਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਸਦੀ ਚੋਣ ਜਾਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੂਚਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ, ਭਾਰਤੀ ਸਹੁੰਆਂ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ. ਐਕਟ, 1873, ਉਸਨੇ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਭਾਰਤ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਦੀ ਸਹੁੰ ਜਾਂ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ:

(2) ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੁਆਰਾ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਹੁੰ ਜਾਂ ਪੁਸ਼ਟੀ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਦੀ ਚੋਣ ਜਾਂ ਨਿਯੁਕਤੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋਵੇ, ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਵੈਧ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਅਜਿਹੀ ਸਹੁੰ ਜਾਂ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਜਾਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸਮਝ ਸਕਦੀ ਹੈ।"

ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਿਉਂਸਪਲ ਚੋਣ ਨਿਯਮ, 1952 ਦਾ ਨਿਯਮ 5 ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ: -

5(1) ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਜਾਂ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤ ਕੋਈ ਗਜ਼ਟਿਡ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਅਜਿਹੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਅਤੇ ਚੋਣ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਿੰਨੀ ਜਲਦੀ ਹੋ ਸਕੇ, ਨਵੀਂ- ਗਠਿਤ ਕਮੇਟੀ, ਅਜਿਹੇ ਨੋਟਿਸ ਵਿੱਚ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਦੀ ਸਹੁੰ ਚੁਕਾਈ ਜਾਵੇਗੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ, ਉਪ-ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਾਂ ਉਪ-ਪ੍ਰਧਾਨ ਚੁਣੇ ਜਾਣਗੇ, ਉਪਰੋਕਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਜਿਹੀ ਮੀਟਿੰਗ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਕਰੇਗਾ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਅਤੇ ਉਪ-ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਚੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ; ਅਤੇ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਦੀ ਸਹੁੰ ਅਤੇ ਚੋਣ ਦਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ।

ਮੀਟਿੰਗ ਦੇ ਮਿੰਟਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਉਪ-ਪ੍ਰਧਾਨ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ

ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਿਉਂਸਪਲ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੀ ਡਿਊਟੀ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਨਿਭਾ ਸਕਦਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਨਾਮਜ਼ਦ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ ਬੁਲਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਦਾ ਕੈਥ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ। ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਹੁੰ ਇਕ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਚੁਕਾਈ ਜਾਣੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਜਿਸ ਦੀ ਚੋਣ ਕਿਸੇ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਮੈਂਬਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਮੀਟਿੰਗ 30 ਨਵੰਬਰ, 1964 ਨੂੰ ਬੁਲਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਸਹੁੰ 4 ਤੋਂ 43 ਤੱਕ ਦੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਚੁਕਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਸ੍ਰੀ ਸੱਚਰ ਦੁਆਰਾ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਸਹੁੰ ਅਕਤੂਬਰ, 1964 ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲਈ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। 1 ਜੁਲਾਈ, 1964 ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨੇ, ਜਦੋਂ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ 30 ਨਵੰਬਰ, 1964 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ

ਪਹਿਲੀ ਮੀਟਿੰਗ ਨਹੀਂ ਬੁਲਾ ਸਕੇ। ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਚੁਣੇ ਗਏ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਲਈ ਮੀਟਿੰਗ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਰਹੇ। ਸਹੁੰ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਬੁਲਾਈ ਗਈ, ਪਰ ਕੁਝ ਸਟੇਅਮ ਆਰਡਰਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ 30 ਨਵੰਬਰ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੀਟਿੰਗ ਨਹੀਂ ਬੁਲਾਈ ਜਾ ਸਕੀ।

ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇਹ ਸਵਾਲ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (2) ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਘੋਸ਼ਣਾ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ 4 ਤੋਂ 43 ਦੀ ਚੋਣ ਨੂੰ "ਅਵੈਧ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ"? ਇਹ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਪੂਰਵ-ਸ਼ਰਤ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚੁਣੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਚੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਦੀ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਅਯੋਗ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਲੈਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਸਹੁੰ. ਸ੍ਰੀ ਸੱਚਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਮਰਜ਼ੀ ਦਾ ਤੱਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਇੱਕ ਭੁੱਲ, 1 ਜੁਲਾਈ, 1964 ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੈਥ ਲੈਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਦੀ ਸਿਰਫ਼ ਅਸਫਲਤਾ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਪਾਲਣਾ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 24 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (1) ਦੁਆਰਾ ਲੋੜੀਂਦੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਦੀ ਸਹੁੰ ਨੂੰ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਇਨਕਾਰ ਜਾਂ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਡੀਮਿੰਗ ਧਾਰਾ ਦੁਆਰਾ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਉਪ ਧਾਰਾ (2) ਵਿੱਚ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਦੀ ਸਹੁੰ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੀ ਲੋੜ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਜੋ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਦੀ ਸਹੁੰ ਇੱਕ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਲਈ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਕੋਈ ਮੈਂਬਰ ਆਪਣੇ ਕਰਤੱਵਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰ ਸਕੇ।

ਚੋਣ ਇਸ ਲਈ, ਸਹੁੰ ਚੁੱਕਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਜਾਂ ਛੱਡਣ ਦਾ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਮੀਟਿੰਗ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਜਾਣ-ਬੁੱਝ ਕੇ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਹ ਬਿਮਾਰੀ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਕਾਰਨ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਵਰਗੀ ਅਜਿਹੀ ਭੁੱਲ ਨੂੰ ਅਵੈਧ ਸਮਝੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਚੋਣ ਦੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਸ਼ਬਦ 'ਛੱਡਣਾ' ਅਤੇ 'ਇਨਕਾਰ' ਜ਼ਰਦਾਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਇੱਛਾ ਦਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੱਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਭੁੱਲ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਦਾ ਹੈ ਜੋ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਖੁਦ ਕੋਈ ਕੰਮ ਜਾਂ ਅਸਫਲਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। 'ਛੁੱਟ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਰਚਨਾ ਜੋ ਪਹਿਲੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ 'ਤੇ ਵਾਜਬ ਜਾਪਦੀ ਹੈ, ਸ਼ਬਦ 'ਛੁੱਟ' ਦੇ ਸ਼ਬਦਕੋਸ਼ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਸਹਾਰਾ ਲੈਂਦੀ ਹੈ। ਸ਼ਾਰਟਰ ਆਕਸਫੋਰਡ ਇੰਗਲਿਸ਼ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ ਵਿੱਚ, 'ਓਮਿਸ਼ਨ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ "ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਕਰਤੱਵ ਦੀ ਅਣਗਹਿਲੀ ਜਾਂ ਅਣਗਹਿਲੀ" ਜਾਂ 'ਛੱਡਣ ਦੀ ਕਿਰਿਆ' ਵਜੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਹੁਣ, ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਇਹਨਾਂ ਦੋਹਾਂ ਸੰਕਲਪਾਂ ਵਿੱਚ, ਕੁਝ ਸੁਚੇਤ ਕਿਰਿਆ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹੈ। ਭੁੱਲ ਜਾਂ ਇਨਕਾਰ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਇਹ ਮੰਨਣ ਵਾਲੀ ਧਾਰਾ ਕੰਮ ਕਰੇਗੀ। ਕੋਈ ਮੀਟਿੰਗ ਨਹੀਂ ਬੁਲਾਈ ਗਈ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਦੀ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕਣ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿਹਾ ਕਿਵੇਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਰਚਨਾ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਸੱਚਰ ਵੱਲੋਂ 'ਓਮਿਸ਼ਨ' ਸ਼ਬਦ ਉੱਤੇ ਰੱਖਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਹ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਸਪਸ਼ਟ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ। ਸ਼ਬਦਕੋਸ਼ ਵਿੱਚ, ਇਸਦੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਵੀ।

ਸ੍ਰੀ ਸੱਚਰ ਨੇ ਕੁਝ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ 'ਛੁੱਟਣਾ' ਅਤੇ 'ਅਣਗਹਿਲੀ' ਵਿਚਕਾਰ ਫਰਕ ਕਰਕੇ ਬਾਲ ਡਿਫਾਲਟਰਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਫੈਸਲੇ ਅਜੀਬ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਸੱਚਰ ਦੁਆਰਾ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਤਜਵੀਜ਼ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਲਈ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਰੀ

ਕੁਇੰਟਿਨ ਡਿਕ (1) ਵਿੱਚ. ਰੋਮਰ, ਜੇ., ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 'ਇਨਕਾਰ ਜਾਂ ਅਣਗਹਿਲੀ' ਸ਼ਬਦ 'ਅਸਫਲ ਜਾਂ ਛੱਡਣ' ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇੱਛਾ ਦੇ ਇੱਕ ਚੇਤਨ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ 'ਅਸਫਲਤਾ' ਵਰਗਾ ਸ਼ਬਦ 'ਛੱਡਣ' ਦਾ ਮਤਲਬ ਕੋਈ ਸੁਚੇਤ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 24 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (2) ਵਿੱਚ 'ਇਨਕਾਰ' ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਹੈ, ਨਤੀਜੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਚੋਣ ਨੂੰ ਅਯੋਗ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਸਹੁੰ ਚੁੱਕਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਿਆਦ - ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਵਿੱਚ

ਮਿਸਟਰ ਸੱਚਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਇਨ ਰੀ ਹਿਊਜ਼ (2), ਸਾਇਮੰਡਜ਼, ਜੇ.,

(ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਲਾਰਡ ਸਾਈਮੰਡਸ ਸੀ) - ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਭੁੱਲ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸੁਚੇਤ ਭੁੱਲ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸਿਮੰਡਸ ਜੇ., ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਹ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਨੇ ਰੋਮਰ, ਜੇ., ਇਨ ਰੀ ਵਿੱਚ ਦੋ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕੀਤਾ। ਕੁਇੰਟਿਨ ਡਿਕ ਨੇ ਪੰਨਾ 299 'ਤੇ ਇਸ ਤ੍ਰਾਂ ਕਿਹਾ:-

"ਇਸ ਲਈ, ਮੈਂ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਰੱਖਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹਾਂ, ਜੋ ਮੇਰੀ ਆਪਣੀ ਨਿਰਪੱਖ ਰਾਏ ਹੁੰਦੀ। ਅਤੇ ਲਗਾਤਾਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਸੋਚਦਾ ਹਾਂ, ਰੋਮਰ, ਜੇ., ਇਨ ਰੀ ਕੁਇੰਟਿਨ ਡਿਕ ਦੇ ਨਿਰਣੇ ਨਾਲ, ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ 'ਅਣਗਹਿਲੀ' ਅਸਫਲਤਾ ਦੇ ਹਰ ਕੇਸ ਨੂੰ ਕਵਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ, ਪਰ ਸਿਰਫ ਉਹੀ ਕੇਸ ਜਿੱਥੇ ਵਿਅਕਤੀ, ਸੁਚੇਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਕਰਨਾ ਛੱਡ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਵਸੀਅਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦਾ ਇਨਾਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਵਜੋਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।"

'ਅਣਗਹਿਲੀ', ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਕ ਸੁਚੇਤ ਭੁੱਲ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਦੋਵਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਛਾ ਦਾ ਤੱਤ, ਇਸ ਲਈ, ਭਾਵ ਹੈ। ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਾਵਧਾਨੀ ਨਾਲ ਚੋਣ ਵਿੱਚ, ਸਾਈਮੰਡਸ, ਜੇ. ਨੇ ਚੇਤਨਾ ਜਾਂ ਇੱਛਾ ਦੇ ਤੱਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸਿਰਫ ਭੁੱਲ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਾਮਨ ਪਲੀਜ਼ ਡਿਵੀਜ਼ਨ, ਲੰਡਨ ਐਂਡ ਸਾਊਥ ਵੈਸਟਰਨ ਰੇਲਵੇ ਕੰਪਨੀ ਬਨਾਮ ਫਲਾਵਰ ਅਤੇ ਹੋਰ (3) ਦਾ ਇਕ ਹੋਰ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਫੈਸਲਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦਾ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਸੀ, ਬ੍ਰੈਟ, ਜੇ., ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ। ਕਿ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਭੁੱਲ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਡਿਫਾਲਟ ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਡੇਨਮੈਨ, ਜੇ., ਨੇ ਇਸ ਤ੍ਰਾਂ ਕੀਤਾ:-

"ਮੇਰਾ ਵੀ ਇਹੀ ਵਿਚਾਰ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, 14 ਵੇਂ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਭੁੱਲ ਸ਼ਬਦ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ 'ਤੇ ਵੀ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਦੋਂ ਉਹ ਵਾਜਬ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਹਾਲਾਤਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਸਾਧਨ ਇਸ ਨੂੰ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ।"

ਬੈਂਚ ਦੇ ਤੀਜੇ ਮੈਂਬਰ, ਲਿੰਡਲੇ, ਜੇ. ਨੇ ਭੁੱਲ ਦੀ ਕਿਰਿਆ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਡਿਫਾਲਟ ਵਿੱਚ 'ਅਣਜਾਣਤਾ' ਦੇ ਤੱਤ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 24 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (2) ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਗਏ 'ਛੋਟ' ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਕਮੇਟੀ ਜਿੱਥੇ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕੀ ਜਾਣੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਲੋੜ ਪੂਰੀ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਚੋਣ ਅਯੋਗ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਪਟੀਸ਼ਨ, ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਪੂਰੀ ਤ੍ਰਾਂ ਗਲਤ ਧਾਰਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਬੀ.ਆਰ.ਟੀ.

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਖਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ।

Rupinder Kumar
Translator